

Szabályozás

„NE FOGJON SENKI KÖNNYELMŰEN...” a beton keveréséhez *

Szerző: Boros Sándor

Mert Magyarországon, sőt Európában élünk, adunk el és vásárolunk betont. És mint annyi más terméknél, meg kell barátkoznunk a gyártói felelősséget előtérbe állító szemlélettel.

Az alapok

Két alapvető dokumentumra kell (újra) felhívnom a transzportbetonnal kapcsolatba kerülő kollégák figyelmét:

- A több mint egy éve érvényben lévő beton alapszabványra (MSZ 4798-1:2004 számmal, Beton 1. rész: Műszaki feltételek, teljesítőképesség, készítés és megfelelés, valamint az MSZ EN 206-1 alkalmazási feltételei Magyarországon címmel). A továbbiakban „szabvány” névvel hivatkozok rá.
- A három éve érvényben lévő együttes miniszteri rendeletre (3/2003. (I.25.) BM-GKM-KvVM jellel, Együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelés igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól címmel). A továbbiakban „rendelet” névvel hivatkozok rá.

Szállítói megfelelési nyilatkozat kell, a szállítólevél ma már nem elég!

A beton (transzportbeton, betonkeverék) csak szállítói megfelelési nyilatkozattal hozható forgalomba. Azaz a szállítólevél már nem elég! (Persze azért ez is elengedhetetlenül szükséges - hogy mi mindent kell, vagy lehet feltüntetni rajta, azt a szabvány 7.3 pontja írja le, adja meg.)

Kötelező, mint minden építési célú terméknél (lásd rendelet) a termékhez szállítói megfelelési nyilatkozatot adni. Hogy ennek milyen formai és tartalmi előírásokat kell kielégítenie, azt a rendelet mellékletében, a „2+” megfelelés igazolási módozatnál találhatjuk meg. Elméletileg a „4”-es módozat is felmerült Európa-szinten, de ilyen „előírt szabványos (és iparági) beton” Magyarországon nem lesz – szerintem.

Kissé „konyhanyelven” folytatva először a „2+” jelű megfelelés igazolási módozatról, pontosabban a gyártó feladatairól. Szemléletesen három lépcsős folyamatra kell gondolni.

Az első lépcső a kezdeti (típus) vizsgálat, amikor a szállítói megfelelési nyilatkozaton közölni kívánt tulajdonságok meglétét, „tudását” a műszaki specifikációban (a betonszabványban) leírt módon megvizsgálja, vagy megvizsgáltatja a gyártó (például nyomószilárdsági osztály, testsűrűség, legnagyobb szemcse nagyság, konzisztencia, fagyállóság, fagy-

olvasztósóállóság, vízzáróság vagy vízbehatolási mélység, kopásállóság stb.)

A második lépcső az üzemi gyártásellenőrzés megszervezése és folyamatos működtetése (legalább olyan részletességgel és gyakorisággal, ahogy ezt a szabvány leírja).

A harmadik és elengedhetetlen lépcső az üzemi gyártásellenőrzés értékelése, állandó felügyeltetése és tanúsítása egy erre kijelölt intézettel, szervezettel.

Az ilyen tanúsított, üzemi gyártásellenőrzését felügyelet alatt működtető gyártó adhatja ki a szállítói megfelelési nyilatkozatot. (Praktikusan akár a szállítólevél hátoldalára nyomtatva.)

Anyagi és erkölcsi hátrányok, ellehetetlenülés

Sötét jövő vár azokra, akik nem állnak be a sorba. A szabvány 10. pontjában a 96-97. oldalakon leírtakat egy-két elrettentő példával szemléltetném.

1. A vevő (felhasználó) akár minden mixer esetében ragaszkodhat az átadás-átvételi vizsgálathoz, nem tanúsított gyártó (betonkeverő) esetében. Ráadásul a gyártó költségére. De eltekintve a néhány tízezer forintos (fűt mintáknál néhány százezer forintos) vizsgálatoktól, sokkal nagyobb veszély, hogy nem, vagy csak részben utalja át (nagyobb vevőről lévén szó) a vevő a beton árát. Egy fagyállóság, vagy fagy-olvasztósóállóság vizsgálat legkorábban 28 nap múlva kezdhető és akár 50-60 napig is eltarthat. Tehát a 2-3-4 hónapig jogosan viszátartott pénz az igazi veszteség, veszély – még ha végül megfelelő is a vizsgálat eredménye.
2. Bármilyen, de különösen közpénzt is tartalmazó munka esetén, még ha sikerül is akár egy tendert megnyerni, egy kisebb-nagyobb munkát leszerződni a nem tanúsított gyártónak (mert a kiíró, beruházó, megrendelő sem tájékozott talán ezügyben), biztos lehet benne, hogy a vesztes, de tanúsított konkurens cég megtámadja a döntést, bejelent, feljelent stb.
Bármilyen fórum elé kerül aztán az ügy, már minden eldőlt. Csak a tanúsított cégnek lehet igaz.

* A Magyar Építéstechnika szaklapban megjelent cikk második közzélése

3. Bármelyik pillanatban ellenőrizheti a betonkeverőket (is) a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség. Kérdés: csatolják-e termékükhöz az előírt (lásd rendelet) szállítói megfelelőségi nyilatkozatot. És jogosultak-e erre, tanúsított gyártók-e?

Ha nem: büntetés, figyelmeztetés, visszaesőknél (utóellenőrzés esetén) akár a keverőtelep bezárása.

Előnyök

A tanúsított gyártó esetén a fentiekben felhozott példák ellenkezőre fordulnak. Sőt a beton szakma „tyúk-tojás” kérdése is egyszerűsödik.

Az alapeset, hogy kiderül: gyenge, nem megfelelő az elkészült szerkezet betonja (kisebb nyomószilárdsági osztály, repedezés, fagykarak jelei). Ki a hibás? A betonkeverő szállított ki gyengébb betont, vagy a kivitelező hibázott (elégtelen tömörítés, helytelen utókezelés stb.).

Ha tanúsított gyártóról van szó, első körben neki lesz igaza, az első körben ő támadhatatlan! (Lásd szabvány.)

Azaz a kivitelezőnek kell időt, pénzt és fáradságot nem kímélve bizonyítani, hogy mégis a betonkeverő a hibás. Utólag ez már nehéz, az egyértelmű utólagos bizonyítás pedig szinte lehetetlen...

De erre a védettségre csak a tanúsított betontelegek számíthatnak.

*

*

Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht.

**ÉPÍTÉSÜGYI MINŐSÉGELLENŐRZŐ
INNOVÁCIÓS Kht.**

1113 Budapest, Diószegi út 37.
Levél cím: 1518 Budapest, Pf. 69.
Telefon: 372-6100 Fax: 386-8794
E-mail: info@emi.hu

Ne feledje
"Építési terméket építménybe
betervezni akkor szabad,
ha arra jóváhagyott
műszaki specifikáció van"
(3/2003.(I.25.)BM-GKM-KvVM
együttes rendelet)

Részleteket megtudhatja
honlapunkról:

www.emi.hu